

Onderzoeksverantwoording Drents Jeugdpanel

Verantwoording van de werving en werkwijze van het panel

Trendbureau Drenthe
Onderdeel van CMO STAMM

2026

Datum: augustus 2026

Voor aanvullende vragen: jeugdpanel@trendbureaudrenthe.nl

1. Inleiding

Trendbureau Drenthe beheert sinds 2024 het Drents Jeugdpanel. Het Jeugdpanel brengt de ervaringen, meningen en ideeën van jongeren in beeld, zodat onderzoek, beleid en praktijk beter aansluiten op hun leefwereld en behoeften. Zo betreft het Jeugdpanel jongeren actief bij maatschappelijke vraagstukken die hen raken.

Het Drents Jeugdpanel is een onderzoeksinstrument waarin we kwantitatieve vragenlijsten combineren met kwalitatieve, verdiepende klassengesprekken. Zo brengen we de ervaringen en opvattingen in beeld van jongeren van 12 tot 18 jaar die voortgezet onderwijs volgen in de provincie Drenthe. Op dit moment nemen jongeren van acht verschillende scholen voor voortgezet onderwijs deel aan het Drents Jeugdpanel. De scholen bevinden zich verspreid over de provincie Drenthe en bieden verschillende onderwijstypes¹. Jongeren uit verschillende leerjaren en leeftijdsgroepen worden gevraagd hun mening te delen. Per uitvraag worden doorgaans 500 of meer jongeren bevraagd.

Het Drents Jeugdpanel werkt samen met het Groninger Jeugdpanel van Sociaal Planbureau Groningen. Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe zijn beide onderdeel van CMO STAMM.

1.1 Beknopte werkwijze

Het Drents Jeugdpanel bestaat uit scholen die Trendbureau Drenthe ruimte bieden om leerlingen te bevragen en verdiepende gesprekken te voeren in specifieke klassen. We werken daarbij als volgt:

- Ieder jaar voeren we twee onderzoeken uit. De uitvragen vinden plaats rond september/oktober en rond maart/april.
- We baseren de thema's van de vragenlijsten op actuele maatschappelijke ontwikkelingen, onderwerpen die jongeren zelf aandragen en vragen van lokale overheden en maatschappelijke organisaties.
- Voor ieder onderzoek werken we samen met een of meerdere inhoudelijke experts op het betreffende thema. Deze experts denken mee over de onderzoeksvragen, sluiten aan bij de verdiepende klassengesprekken en helpen bij de duiding van de resultaten en het formuleren van aanbevelingen.
- We gebruiken korte, eenvoudige digitale vragenlijsten die leerlingen gemakkelijk kunnen invullen. Waar mogelijk ontwikkelen we de vragenlijsten samen met jongeren en/of docenten, zodat het niveau goed aansluit bij de jongeren.
- De school vraagt leerlingen om de vragenlijst in de klas of via de digitale schoolomgeving in te vullen. De school kan de vragenlijst onder alle leerlingen of onder een aantal klassen verspreiden.
- Onderzoekers van Trendbureau Drenthe bieden op elke school met voldoende respons in één klas een verdiepend gesprek aan over de resultaten van de vragenlijst. Daarbij gebruiken zij werkvormen die jongeren helpen om de resultaten te duiden.
- We verbinden de verdiepende gesprekken in de klas aan de lesinhoud van de vakken burgerschap of maatschappijleer. Jongeren doen niet alleen mee aan het onderzoek, maar leren ook waarom we het onderzoek uitvoeren en waarom hun mening belangrijk is.

¹ Speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, vmbo, havo, vwo

Daarnaast leren ze wat andere jongeren vinden van het onderwerp en denken ze mee over mogelijke oplossingsrichtingen voor de vraagstukken.

- We delen de onderzoeksresultaten via rapportages en korte video's met de leerlingen, zodat zij van begin tot eind bij het onderzoek betrokken zijn.

Bij iedere uitvraag volgen we de volgende procedure:

1. Onderzoekers van Trendbureau Drenthe bepalen het thema van de vragenlijst op basis van de actualiteit en onderwerpen die leerlingen, scholen, gemeenten en maatschappelijke organisaties aandragen.
2. De onderzoekers stellen een vragenlijst op en betrekken daarbij jongeren en/of docenten. Ook maken zij afspraken met de school over de uitvraag en planning. De school selecteert één klas voor een verdiepend gesprek, mits er voldoende respons is op de vragenlijst. Het gesprek kan bijvoorbeeld plaatsvinden tijdens een mentoruur, een les maatschappijleer of een les burgerschap.
3. Leerlingen die deelnemen aan het verdiepende gesprek hebben de vragenlijst tijdens een eerdere les al ingevuld. De school kan ervoor kiezen de vragenlijst daarnaast ook onder andere klassen te verspreiden. Bij de selectie van de klassen streven we naar spreiding in leeftijd en onderwijstype.
4. Enkele weken nadat de vragenlijst is ingevuld, komt een onderzoeker met een inhoudelijke expert op het betreffende thema langs in de klas om de resultaten te bespreken. Zij lichten het onderzoek toe en bespreken waarom jeugdparticipatie en participatie in het algemeen belangrijk zijn. Vervolgens gaan zij met behulp van een werkvorm in gesprek met leerlingen over de onderzoeksresultaten.
5. De onderzoekers gebruiken de toelichtingen van leerlingen bij de duiding van de onderzoeksresultaten. Op basis van de onderzoeksresultaten en toelichtingen stellen zij een rapportage op. Zij delen de rapportage onder andere met de deelnemende leerlingen en scholen.

Het Drents Jeugdpanel biedt scholen, de provincie, gemeenten en maatschappelijke organisaties kennis en inzichten die zij in de beleidscyclus kunnen gebruiken. Het panel levert beleidsmakers, bestuurders, inwoners, jongeren en partijen in het veld snel goede en betrouwbare informatie over actuele sociaal-maatschappelijke vraagstukken. De resultaten van de onderzoeken zijn te vinden op trendbureaudrenthe.nl.

2. Werving

2.1 Onderzoekspopulatie en wervingsmethode

De onderzoekspopulatie bestaat uit jongeren die voortgezet onderwijs volgen in de provincie Drenthe. Via hun school worden deze jongeren gevraagd vragenlijsten in te vullen. Deelname aan de vragenlijsten en verdiepende gesprekken is vrijwillig. Docenten kunnen ervoor kiezen een uitvraag niet te faciliteren; individuele leerlingen kunnen ervoor kiezen om niet deel te nemen. We volgen de jongeren niet longitudinaal. We vragen scholen of zij willen deelnemen aan het Drents Jeugdpanel. Deelnemende scholen verspreiden de vragenlijst onder hun leerlingen. Daarnaast vragen we iedere school om één klas te selecteren voor een verdiepend gesprek, mits er voldoende respons is op de vragenlijst. Op dit moment zijn acht scholen aangesloten, verspreid over de provincie Drenthe.

Er is dus geen sprake van een aselechte steekproef. Dit betekent dat de resultaten niet als representatief kunnen worden beschouwd voor alle middelbare scholieren in de provincie Drenthe. Hoewel er geen sprake is van een representatieve steekproef, streven we naar een zo divers mogelijke groep jongeren, met spreiding naar regio, onderwijstype en leerjaar. Als bepaalde

gebieden, leerjaren of onderwijstypes niet vertegenwoordigd zijn, zoeken we actief naar aanvullende deelnemende scholen.

De meeste jongeren die voortgezet onderwijs volgen zijn 12 jaar of ouder. Het kan echter voorkomen dat leerlingen jonger dan 12 jaar zijn. Daarom vragen we leerlingen hun leeftijdscategorie aan te geven. Antwoorden van leerlingen jonger dan 12 jaar nemen we niet mee in de analyse en rapportage.

3. Anonimiteit en privacy

Trendbureau Drenthe gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en is daarvoor op grond van de privacywetgeving verantwoordelijk.

Hoe verwerkt Trendbureau Drenthe gegevens? Meer informatie hierover staat in de [privacyverklaring](#) van CMO STAMM, waarvan Trendbureau Drenthe onderdeel is.

Deelname aan de onderzoeken is anoniem: leerlingen die deelnemen aan de vragenlijsten worden niet gevraagd hun naam of andere direct identificerende gegevens te delen. We vragen naar de achtergrondkenmerken leeftijd (in categorieën), geslacht/gender en onderwijstype. We vragen deze gegevens uit om inzicht te krijgen in de verdeling van de achtergrondkenmerken en verschillen tussen groepen te analyseren. We gebruiken de verzamelde gegevens alleen voor statistische doeleinden. We rapporteren alleen over groepen, niet over individuele personen of zeer kleine groepen. De onderzoeksresultaten zijn niet herleidbaar tot individuele leerlingen.

We werken voor de deelnemende scholen met schoolcodes. Daardoor kunnen de betrokken onderzoekers de antwoorden niet aan een specifieke school koppelen. Alleen de betrokken data-analist kan op een afgeschermd deel van de server de schoolcodes aan de scholen koppelen. De data-analist gebruikt deze koppeling alleen om de respons per school te volgen, herinneringen voor de vragenlijst te sturen en scholen met voldoende respons te selecteren voor de verdiepende gesprekken. De schoolcodes vormen zo een aanvullende beveiligingslaag.

We bewaren de databestanden op een afgeschermd deel van de server dat alleen toegankelijk is voor onderzoekers. De server is op afstand alleen toegankelijk via een beveiligde verbinding (VPN over SSH). We delen deze databestanden niet met derden. We zetten het Drents Jeugdpanel alleen in voor onderzoeken die Trendbureau Drenthe zelf of in samenwerking met andere partijen uitvoert.